

**UTFRÅGNINGAR I EUROPAPARLAMENTET
SVAR PÅ FRÅGOR TILL DEN NOMINERADE
KOMMISSIONSLEDAMOTEN**

**Peter Mandelson
(Handel)**

Del B – Särskilda frågor

I. Samarbete med Europaparlamentet i handelsfrågor

1. I utfrågningen av din föregångare på posten som kommissionsledamot med ansvar för handelsfrågor fick denne frågan ”vilken bör parlamentets roll vara beträffande förhandlingar om EU:s externa avtal i ekonomiska frågor samt ingåendet och genomförandet av dessa avtal?”. Han svarade att ”[jag anser] att parlamentet bör informeras innan förhandlingarna påbörjas, och att det måste få uttala sig under förhandlingsförfarandets alla etapper. För avtal som ingås enligt artikel 300 i Amsterdamfördraget, vilket är fallet för avtalen inom Uruguay-rundan och vilket borde vara fallet för de avtal som kommer att förhandlas fram under nästa omgång av handelsförhandlingar, skall för övrigt samtyckesförfarandet tillämpas”. Håller du med din föregångare om detta?

Som kommissionsledamot med ansvar för handelsfrågor kommer jag att stå för öppenhet, insyn och ansvarighet gentemot Europaparlamentet. Jag kommer att göra allt jag kan för att stärka parlamentets roll i EU:s gemensamma handelspolitik. Detta stärker kommissionens - och därigenom även EU:s - legitimitet och tyngd i förhandlingarna.

Jag håller med om att det är viktigt för parlamentet att till fullo vara med i bilden innan förhandlingarna inleds. Parlamentet bör också i alla skeden av förhandlingarna ha möjlighet att övervaka hur de framskrider, kommentera dem och förbereda formella synpunkter på dem om så är nödvändigt.

Det konstitutionella fördragets ikraftträdande kommer att hjälpa oss att ta itu med denna fråga på ett bättre sätt. Fördraget kommer att överbrygga en klyfta i våra institutionella mekanismer genom att kommissionen i lika hög grad blir ansvarig för handelspolitiken inför parlamentet som inför rådet. Detta kommer att kräva att kommissionen rapporterar både till parlamentet och rådet på samma sätt – något som min företrädare redan gör – och att parlamentet godkänner alla handelsavtal.

Fram till dess fördraget ratificeras tänker jag fortsätta min företrädares policy att parlamentet skall bli mer involverat i EU:s gemensamma handelspolitik, vilket går längre än vad som krävs i det gällande fördraget. I synnerhet kommer jag att:

- hålla Europaparlamentet fullständigt informerat om förlopp och resultat av internationella förhandlingar genom att regelbundet delta i formella och informella sammanträden i Europaparlamentet (särskilt i utskottet för internationell handel) i samma anda som i det ramavtal om förbindelserna mellan parlamentet och kommissionen som ingicks i juli 2000.
- rådfråga Europaparlamentet om huvudlinjerna i handelspolitiken och när så är lämpligt delta i plenardebatter om handelspolitiken.

Jag vill så snart som möjligt ta upp en diskussion med utskottet om hur vi på bästa sätt kan stärka våra förbindelser och på vilket sätt de blir mest konstruktiva.

2. I utfrågningen av din föregångare på posten som kommissionsledamot med ansvar för handelsfrågor fick denne frågan "hur långt är du villig att utsträcka samarbetet med Europaparlamentet i handelsfrågor, utöver de skyldigheter som fastställs i fördragen [...]?" I sitt skriftliga svar angav han att "vad mig beträffar är jag beredd att göra följande: informera parlamentet så utförligt som möjligt före, under och efter förhandlingar om handelsavtal; fastställa bestämmelser tillsammans med ert parlamentariska utskott om utlämnande av information, inklusive konfidentiell sådan, om förhandlingarnas gång". Senare har han gått med på att låta alla dokument som skall diskuteras av kommitté 133 skickas till parlamentet samtidigt som rådet får dem. Är du som nominerad kommissionsledamot villig att respektera din föregångares åtaganden i detta avseende?

Jag anser att Europaparlamentet skall vara lika välinformerat som rådet och jag är beredd att i omfattande grad använda de olika informella förfaranden som finns för detta. Den praxis som har rått de senaste åren går i sig längre än fördragets bestämmelser. Jag hoppas att medlemsstaterna snabbt ratificerar det konstitutionella fördraget, eftersom det innebär ytterligare ett betydelsefullt steg framåt när det gäller parlamentets kontroll.

Vi kommer att befinna oss i en övergångsperiod mellan Nice-fördraget och det konstitutionella fördragets ikraftträdande. Under denna period kommer jag att arbeta med parlamentet och utskottet i en anda av insyn och öppenhet, och försöka förbättra nuvarande arbetssätt, samtidigt som jag ständigt är medveten om att sekretess ibland kan vara nödvändigt med tanke på EU:s intressen.

Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot skall jag i vederbörlig tid skriva till ordföranden i utskottet för internationell handel för att föreslå att vi till dess konstitutionen träder i kraft skall följa de förfaranden som man kommit överens om med det tidigare utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi (ITRE) om bättre information till Europaparlamentets ledamöter (se mer detaljerat svar på fråga 3).

3. Är du beredd att i linje med den ännu inte ratificerade konstitutionen respektera följande principer på ett sätt som är förenligt med det nuvarande fördraget:

- **Alla kommissionsdokument som skickas till kommitté 133 bör samtidigt skickas till parlamentet.**
- **Det behöriga parlamentsutskottet bör regelbundet, fullständigt och i god tid informeras och rådfrågas i samband med alla multilaterala och bilaterala förhandlingar. Detta kan ske offentligt eller bakom stängda dörrar.**
- **Möjlighet att (inom en överenskommen tidsfrist) lämna synpunkter på kommissionens förslag om förhandlingsmandat för EU eller annat inom internationella handelsorganisationer, innan kommitté 133 fattar ett slutligt beslut.**
- **Samråd om villkoren för Europaparlamentets representation i EU:s delegationer vid WTO:s ministerkonferenser.**

Skulle du principiellt ställa dig bakom tanken på en interinstitutionell överenskommelse i dessa frågor, vilken även skulle kunna behandla frågan om öppenhet och insyn i kommitté 133 samt en eventuell samtyckesrätt i internationella handelsavtal?

Jag kommer att följa samma principer som min företrädare när det gäller att förbättra informationen till Europaparlamentet och att knyta det närmare till utvecklingen av handelspolitiken. Jag kommer att hålla Europaparlamentet fullständigt informerat om förloppet och resultaten av internationella förhandlingar, i samma anda som råder i ramavtalet om förbindelserna mellan parlamentet och kommissionen från juli 2000. Jag kommer också att fortsätta rådfråga parlamentet om huvudlinjerna i handelspolitiken.

Jag kommer att följa de förfaranden för bättre information till Europaparlamentets ledamöter som man kom överens om med det tidigare ITRE-utskottet:

- Jag kommer att dela med mig av så mycket information som möjligt till er, vilket även innebär att till utskottet sända kopior på policydokument som tas upp i rådets kommitté 133, dock med reservation för begränsad tillgång när innehållet är särskilt känsligt, vilket är i linje med de normala säkerhetsföreskrifterna inom institutionerna. Detta avspeglar min önskan att se till att min ansvarighet är lika omfattande gentemot parlamentet som gentemot rådet, även om gällande fördrag inte föreskriver detta.
- Jag kommer att finnas tillgänglig för att träffa utskottet så ofta det behövs, för att garantera att vi får uttömmande diskussioner. Jag kommer regelbundet att delta i Europaparlamentets och de politiska gruppernas formella och informella sammanträden för att se till att Europaparlamentet snabbt får information och hålls fullständigt underrättat så att kommissionen kan ta hänsyn till Europaparlamentets åsikter, som det står i ramavtalet från juli 2000.

- Även om det konstitutionella fördraget inte innefattar någon rätt för Europaparlamentet att godkänna förhandlingsmandat, så omfattas parlamentets önskan att bli informerat om sådana mandat klart och tydligt av ramavtalet från juli 2000 (punkt 15 och bilaga II, punkt 2). Detta avspeglar sig i nuvarande praxis (som jag tänker fortsätta följa) att då mandatet utformas ta del i en debatt som följs av en resolution.
- Det har blivit normal praxis att ledamöter av Europaparlamentet deltar som observatörer i kommissionens delegation till WTO:s ministerkonferenser. Detta är något som jag välkomnar. Det har möjliggjort för kommissionen och ledamöterna att diskutera på plats, vilket för Europaparlamentets del har erbjudit ett effektivt sätt att i rätt tid meddela kommissionen sin åsikt. Detta är en tillgång för kommissionen, eftersom det stärker dess legitimitet som EU:s förhandlingspart. Jag är beredd att rådfråga Europaparlamentet genom dess företrädare, samtidigt som jag respekterar den fördelning av uppgifter som görs i fördragen och enligt vilka det är kommissionen som skall genomföra handelsförhandlingar.
- Jag är beredd att tillsammans med Europaparlamentet överväga olika sätt att ytterligare stärka parlamentets involvering i den gemensamma handelspolitiken. Ett interinstitutionellt avtal skulle dock kräva överenskommelser mellan kommissionen, parlamentet och rådet. En sådan överenskommelse skulle behöva ligga inom ramen för gällande fördrag. Jag är därför inte övertygad om att det skulle ge så mycket mer än befintlig praxis, vilken redan går långt utöver de skyldigheter som anges i fördraget. Vi skulle kunna se över denna fråga när det konstitutionella fördraget träder i kraft.

4. Kommer du att fortsätta med din föregångares engagemang och stöd för inrättandet av en parlamentarisk dimension inom WTO, ett initiativ som parlamentet varit med och främjat sedan år 2000?

Jag stöder Europaparlamentets ansträngningar för att ta fram en parlamentarisk dimension inom WTO, inbegripet den stora konferens som är planerad till i slutet av november 2004.

Handel kan inte ses endast som en fråga som experter förhandlar om, separerad från samhället i stort. Handelspolitikens förgreningar berör alla européer på djupet: främjande av arbetstillfällen och välfärd, bekämpande av fattigdom i utvecklingsländerna, försvar och utveckling av mänskliga och sociala rättigheter samt frågor som rör miljön, både inom vetenskap och i vidare bemärkelse när det gäller sociala värden. Detta är frågor som det är lämpligt att valda politiker diskuterar, och det är därför som engagerade parlamentsledamöter från hela världen är av avgörande betydelse.

II. Allmänna handelspolitiska frågor

5. Vilka anser du vara dina huvudmål under din tid som kommissionsledamot med ansvar för handel och dina kriterier för att mäta framgångarna under din ämbetsperiod?

Mitt övergripande mål kommer att vara att se till att handelspolitiken bidrar till tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft i Europa, och att den främjar hållbar utveckling, social

rättvisa och tillväxt i andra delar av världen och på detta sätt visar att utvecklingsländerna har nytta av en avreglerad handel. Jag kommer att arbeta för att stärka det multilaterala handelssystemet, som jag är en varm anhängare av. Jag kommer också att arbeta för att utveckla våra förbindelser med parlamentsledamöter, frivilligorganisationer och andra representanter för det civila samhället när det gäller handelsfrågor.

Mitt första mål är att avsluta Doharundan och på ett effektivt sätt föra fram och försvara EU:s intressen i förhandlingarna. Under de närmaste månaderna kommer jag att lägga mycket tid och energi på att få ett så snart slutförande som möjligt av utvecklingsagendan från Doha (DDA), men jag kommer inte att offra något av innehållet för att spara tid. Det ramavtal som Pascal Lamy lyckades få till stånd i juli är ett stort steg framåt, och det lägger grunden för mitt arbete. Det är fortfarande långt kvar, och alla WTO-medlemmar måste samarbeta för att uppnå ett slutavtal som uppfyller ambitionerna från Doha. Vi måste visa att ett multilateralt system kan fungera och ge resultat som gagnar alla delar av världen.

Hållbar utveckling måste även fortsättningsvis vara en viktig del av vår handelspolitik. Handel och ekonomisk tillväxt bör inte ske på bekostnad av social rättvisa, miljön eller utvecklingsländerna. Jag har för avsikt att lyssna till utvecklingsländernas oro och föreslå anpassning av politiken när så är nödvändigt. Jag kommer att fortsätta att bygga upp starka partnerskap med utvecklingsländerna - både på multilateral och bilateral nivå - särskilt genom ekonomiska partnerskapsavtal (EPA), som vi kommer att förhandla om med våra partner i Afrika, Västindien och Stilla havet (AVS-länderna). Att integrera de fattigaste länderna i det internationella handelssystemet så att de kan dra nytta av det, är ett mål som kommer att genomsyra min verksamhet.

Jag kommer också att sträva efter att fördjupa de bilaterala och regionala handelsförbindelserna och se till att vår hantering av handelskonflikter och sektorspecifik handelspolitik främjar EU:s intressen i vidaste bemärkelse. Vår sektorpolitik måste främja vår export, säkerställa att vi kan anpassa oss till konkurrensen och skapa en jämbördig situation där sådan saknas.

Att ytterligare stärka och utveckla EU:s mycket viktiga handelsförbindelser med Förenta staterna kommer att vara en av mina främsta prioriteringar, särskilt genom ett förstärkt reglerande samarbete. Den ekonomiska betydelsen av dessa förbindelser är enorm, både för EU och USA. Vi måste vara både positiva och orubbliga när så behövs.

En annan prioriterad fråga kommer att vara Kinas fortsatta integrering i världens handelssystem. Detta erbjuder stora möjligheter för större global tillväxt. Förhandlingarna med Mercosur har också hög prioritet. Jag hoppas att Pascal Lamy kommer att kunna slutföra dem under sin mandatperiod. Om så inte är fallet kommer detta att vara en av mina första och främsta prioriteringar.

Europa har mer att vinna på att öka sin export av varor och tjänster än på att inta en protektionistisk attityd. Men att möta de utmaningar internationell konkurrens innebär kräver också en enhetlig strategi inom hela kommissionen. Det är ofrånkomligt att vissa sektorer utsätts för press. Dynamiken i ekonomiska omvälvningar kan vara smärtsam. Vi behöver ett konsekvent samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna, för att klara av anpassningen och förbereda folk på förändringar. Därför ser jag fram emot att arbeta med mina kollegor i kommissionärsgruppen för konkurrenskraft och mot att regelbundet diskutera

dessa utmaningar med representanter för Europaparlamentet, frivilligorganisationer och fackförbund.

6. Avser du göra några förändringar i prioriteringen av bilaterala och regionala förhandlingar i förhållande till multilaterala förhandlingar inom EU:s handelspolitik under din mandatperiod?

Den multilaterala vägen bör vara prioritet nummer ett, och utvecklingsagendan från Doha är nu tillbaka på rätt spår igen efter de viktiga framsteg som gjordes i juli. Som det största handelsblocket i världen kommer EU att fortsätta vara en huvudaktör inom WTO. Multilaterala förhandlingar är huvudvägen för våra internationella ekonomiska förbindelser. Inte bara är detta till fördel för EU, principen om multilaterala regler är grundläggande för den världsordning som vi försöker skapa i denna globaliseringens tidevarv. Vårt omfattande åtagande gentemot WTO kommer att vara av avgörande betydelse för framstegen i Doharundan, på samma sätt som EU-ledarskapet i WTO var av avgörande betydelse efter misslyckandet i Cancún, då några andra länder till att börja med vände sin uppmärksamhet mot annat håll. Vi bör inte göra någonting som kan uppfattas som ett ifrågasättande av detta åtagande eller som vänder uppmärksamheten från WTO.

Detta innebär inte att vi bör lägga mindre vikt vid regionala förhandlingar, vilka kan vara ett betydelsefullt komplement till WTO och ytterligare förbättra den globala välfärden och minska fattigdomen. EU är för närvarande inblandat i regionala handelsförhandlingar med Mercosur och Gulfstaternas samarbetsråd. I medelhavsområdet försöker vi att utveckla nya sätt att sköta förbindelserna med våra grannar. Förhandlingar har också nyligen inletts med de sex AVS-grupperna. Dessa kommer att kräva stora ansträngningar från min sida och från en del av mina kommissionskollegor om vi skall lyckas med att etablera ekonomiska partnerskapsavtal före den 1 januari 2008, avtal som i grunden främjar en hållbar utveckling i AVS-länderna.

Jag är beredd att överväga inledande av nya regionala eller andra bilaterala förhandlingar. Till exempel har vi kommit överens om att överväga detta med några latinamerikanska länder. I dagsläget är detta någonting vi kan förvänta oss som en följd av slutförandet av Doharundan. Men även före detta skall jag utvärdera varje fall på grundval av dess egna förutsättningar.

Jag kommer också att noga följa EU:s bilaterala handelsförbindelser med de största industriländerna, inklusive Förenta staterna, Japan och Kanada. Det finns väsentliga fördelar att dra från ytterligare ansträngningar att underlätta handel med varor och tjänster mellan oss, i synnerhet genom att ta bort regelhinder. Kina och Ryssland kommer också att vara viktiga bilaterala handelsprioriteringar.

EU:s senaste insatser visar att multilaterala och regionala förfaranden kan eftersträvas på samma gång och ömsesidigt förstärka varandra. Vi har utvidgat, integrerat och fördjupat våra förbindelser med partner över hela världen, samtidigt som vi har tagit aktiv del både i WTO:s verksamhet och i bredare multilateral verksamhet.

7. Vilka åtgärder föreslår du för att organisera GD Handels dialog med det civila samhället och för att förstärka dess kultur att samråda med berörda parter?

Jag fäster stor vikt vid denna del av vår verksamhet. GD Handels dialog med det civila samhället är redan väl organiserad och jag ser fram emot att delta i den. Som jag redan har sagt, går handelspolitikens förgreningar till djupet av många frågor som är av vikt i alla demokratiska samhällen. Vi måste ha en fri och öppen offentlig debatt om alla frågor som hör samman med vår handelspolitik, och i synnerhet om utvecklingsagendan från Doha. I detta sammanhang har också Europaparlamentet en viktig roll att spela.

Jag prisar frivilligorganisationernas roll när det gäller att göra allmänheten uppmärksam på dessa frågor. I den medlemsstat som jag känner bäst har deras insatser när det gäller att öka allmänhetens medvetande om utvecklingsfrågor och göra dem till centrala frågor i den offentliga politiken, inklusive handel, varit helt enastående.

Kontaktgruppen har en central roll att spela när det gäller att hjälpa till att styra dialogen och jag hoppas att jag snart får träffa den. Jag ska be mina medarbetare att ordna detta, men även ett allmänt sammanträde för alla så snart som möjligt. Jag vill uppmuntra intresserade parter inom det civila samhället att fästa vår uppmärksamhet på relevanta frågor och att föreslå hur vi skall ta itu med dem. Aktiva bidrag till vårt program för konsekvensanalys av effekterna på hållbar utveckling kommer att vara särskilt välkomna. Jag hoppas särskilt på aktivt deltagande från de civila samhällena i de nya medlemsstaterna.

III. EU och WTO

8. Anser du, med tanke på de ändrade förhållandena och den offentliga debattens utveckling sedan 1999, att det behövs en översyn av förhandlingsmandatet i de multilaterala handelsförhandlingarna?

Det ursprungliga förhandlingsmandatet ingår i rådets slutsatser av den 25 oktober 1999 och har vid olika tillfällen därefter justerats i rådets slutsatser. Det var ett brett och flexibelt mandat, och de huvudprinciper som ingick i det (säkerställa rättvisare spridning av globaliseringens fördelar, stärka WTO:s regelbaserade system, främja ytterligare avreglering av handeln, förbättra utvecklingsländernas integrering i världshandelssystemet) utgör fortfarande grunden för kommissionens agerande i förhandlingarna.

Under tiden har det sammanhang inom vilket förhandlingarna äger rum och den offentliga debatten runt dem vuxit. Man har mer och mer koncentrerat sig på utveckling. WTO-förfarandena har blivit mer öppna och inbegriper fler aktörer. Europa har redan genomfört betydande reformer inom vissa jordbrukssektorer, och kommissionen har lagt fram förslag om reformer inom sockerordningen. Detta gör det lättare för oss att förhandla om jordbruket, nu är det andra som måste leva upp till våra reformer. Av dessa anledningar har vårt ursprungliga tillvägagångssätt justerats lätt under åren, genom rådets slutsatser, samtidigt som de fortfarande ligger nära rådets riktlinjer från 1999, både till innehåll och principer. Den främsta förändringen har varit att det har varit nödvändigt att inbegripa en större skala länder och mer skilda intressen i förhandlingarna.

Det ramavtal om utvecklingsagendan från Doha som man kom överens om i Genève i slutet av juli garanterar EU:s huvudmål som de formulerades 1999. De tre frågorna om marknadstillgång (jordbruk, industriprodukter, tjänster) ges samma status. Det finns en stark agenda för att förbättra multilaterala regler – frågor som underlättande av handel, verktyg för att försvara handeln, miljöbeteckningar och geografiska beteckningar står fortfarande kvar på dagordningen. Vi har fortfarande möjlighet att återkomma till frågor som investeringar, som nu inte är en del av de formella förhandlingarna och inte kommer att ingå i något särskilt åtagande inom ramen för utvecklingsagendan från Doha. Utvecklingsmål finns med i alla sammanhang. Så även om vissa detaljer har utvecklats så är de övergripande målen oförändrade.

Jag tror därför att det inte för närvarande finns någon anledning att revidera förhandlings sättet för utvecklingsagendan från Doha, inte heller tror jag i dag att ett sådant behov kommer att uppstå. Nu är vår uppgift att slutföra arbetet.

9. EU har stött på motstånd från en del handelspartner i frågor om exempelvis geografiska beteckningar, miljöskydd och sociala rättigheter, frågor som EU:s medborgare ägnar stort intresse. Vad anser du om framtiden för dessa frågor och om de Singaporefrågor som ströks från utvecklingsagendan i Doha (DDA)? Var bör EU:s prioriteringar ligga framgent i försöken att vinna större internationellt stöd för en bredare förhandlingsagenda?

Som jag sade i mitt svar på föregående fråga så är utvecklingsagendan från Doha fortfarande en bred förhandlingsrunda. Vad gäller Singaporefrågorna infördes i ramavtalet från i juli förhandlingar om att underlätta handel. Återstående Singaporefrågor (investeringar, konkurrens, insyn och öppenhet i offentlig upphandling) kommer inte längre att ingå i utvecklingsagendan från Doha, men de står kvar på WTO:s dagordning.

Jag anser att det här är viktiga strukturfrågor och jag kommer att fortsätta att engagera mig i konstruktiva diskussioner med WTO-parterna för att fastställa vilka följder eventuella avtal kan få. Utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna är fortfarande intresserade av att få tekniskt stöd i dessa frågor, och kanske kan vi få en mer öppen debatt om deras förtjänster nu när frågorna har lyfts ur rundan.

Sociala rättigheter ingår inte i utvecklingsagendan från Doha, men jag är inte en ekonomisk liberal av den typ som anser att de inte har någon plats i EU:s handelspolitik – och jag tror att de kommer att länkas närmare samman med tiden. Men vi får aldrig tillåta att protektionismen växer under en täckmantel av social rättvisa. Vi kommer att fortsätta att följa kopplingarna mellan handel och social utveckling både i våra bilaterala förbindelser och på den multilaterala arenan, däribland genom stärkt samarbete med den internationella arbetsorganisationen, ILO. Klimatet för framsteg är mer positivt nu än vad det varit på några år, delvis eftersom frågan inte längre ses som ett hot inom WTO. Slutrapporten från världskommittén om den sociala dimensionen av globaliseringen (World Commission on the Social Dimension of Globalisation) har varit en viktig drivkraft.

Geografiska beteckningar står fortfarande på utvecklingsagendan från Doha och förhandlingarna kommer att fortsätta. Jag medger att EU har stött på motstånd för sina mål för geografiska beteckningar i utvecklingsagendan från Doha - eftersom frågan i grunden handlar om privat äganderätt och marknadstillgång - men vi har också bundsförvanter. Geografiska beteckningar fortsätter att vara en politisk prioritering, delvis eftersom de står för en högt värderad sektor för jordbruket. Det nuvarande mer fokuserade spektrum av EU-intressen som vi försöker eftersträva i utvecklingsagendan från Doha, bör kunna bidra till att koncentrera ansträngningarna och skapa resultat.

När det gäller miljöfrågorna har Doha-mandatet inte ifrågasatts. Som en del av vårt mer övergripande sätt att stödja hållbar utveckling har EU lett insatser inom WTO och annorstädes för att optimera relationen mellan handelsregler och miljöregler. Jag kommer att fortsätta att verka för framsteg: vi måste koncentrera oss på att demonstrera att miljön är en fråga av delat intresse och att vår strävan inte är att skapa nya former av protektionism, utan att säkerställa förenlighet.

10. Vilka reformer av WTO och dess plats i den globala styrningen tror du skulle kunna bidra till att öka allmänhetens förtroende för globaliseringen?

Jag tror att WTO har en viktig roll att spela genom att garantera ett regelbaserat globalt handelssystem. Det är av avgörande betydelse att bevara och stärka detta. Framsteg har redan gjorts när det gäller extern insyn i WTO, bland annat genom att dokument sprids och att det civila samhället i ökande grad medverkar. Utöver detta har samordningen mellan WTO, Världsbanken och IMF förbättrats, även om jag tror att mer kan göras på detta område.

Erfarenheterna från både Seattle and Cancún har visat på behovet av framsteg i WTO:s förfaranden och interna verksamhet. Medlemmarna bör eftersträva ett begränsat antal genomförbara förbättringar. Vi måste först och främst fokusera oss på förberedandet och genomförandet av ministerkonferenserna, och att på andra sätt förbättra effektiviteten och innehållet i WTO-förhandlingarna så att mindre WTO-medlemmar även fortsättningsvis är med i förhandlingarna. Jag välkomnar verkligen att det växer fram mer effektiva grupper som representerar utvecklingsländernas intressen i WTO. Detta är ett av de mest positiva resultaten från Cancún.

Öppenhet och insyn är viktigt, och måste ökas ytterligare. WTO har legitimitet, eftersom det är en internationell organisation och regeringarna representeras av delegationer. Men detta missförstås ofta. En utökad dialog mellan WTO-medlemmar och parlament, frivilligorganisationer och samhället i stort skulle vara till stor nytta.

När det gäller WTO:s relationer till andra internationella institutioner förordar jag en bättre samordning med arbetet i FN och Bretton Woods-institutionerna (Världsbanken, IMF, Gatt) så att deras praxis blir mer jämförbar och sammanhållen till exempel för utvecklingsbistånd, makroekonomiska reformer samt miljö- och socialpolitik. Jag skulle stödja att andra organisationer – till exempel på miljöområdet, eller ILO på arbetsmarknadsområdet – tog fram mer allmänt accepterade regler i likhet med dem som gör WTO effektivt.

Nyckeln till att vinna allmänhetens förtroende för WTO ligger framför allt i en effektiv presentation av argumenten för öppen internationell handel och i att visa vilka påtagliga fördelar större global ekonomisk öppenhet leder till för folken både i industriländer och utvecklingsländer. Som kommissionsledamot med ansvar för handel har jag för avsikt att aktivt verka för detta.

IV. Sektorsfrågor

11. Jordbruket är en av huvudpunkterna på utvecklingsagendan från Doha. Vad anser du om EU:s politik för jordbrukshandel, i synnerhet inom sockersektorn och med avseende på de största världsproducenterna, AVS-länderna och de minst utvecklade länderna?

De tuffa DDA-förhandlingarna i juli bekräftade än en gång att jordbruket är en huvudfråga och en extremt känslig fråga för nästan alla WTO-medlemmar. Å andra sidan tror jag att rundan inte kommer att bli framgångsrik utan ett ambitiöst men balanserat jordbruksavtal som till fullo uppfyller DDA-målen.

DDA-avtalet från i juli är ett viktigt steg. Det kommer att erbjuda ett väsentligt bättre resultat för jordbrukssubventionerna än Uruguayrundan. Texten garanterar en väsentlig nedskärning av jordbruksstöd som snedvrider handeln, eliminering av praxis som snedvrider konkurrensen inom exporthandeln och ett betydande öppnande av jordbruksmarknaderna. Alla utvecklingsländer kommer att dra nytta av den särbehandling som möjliggör för dem att avreglera i lägre grad över en längre period. Världens femtio fattigaste länder behöver inte göra några åtaganden alls.

Jag gratulerar Pascal Lamy och Franz Fischler till deras enorma insats för att föra detta avtal i hamn. Det är inte bara till hjälp för utvecklingsländerna, det bekräftar också den riktning som EU tagit när det gäller att reformera sin jordbrukspolitik och samtidigt säkerställer det att andra rika länder kommer att följa EU på denna reformväg. Juli-paketet innebär tillsammans med de nyligen genomförda interna reformerna att EU:s jordbrukare har klara och tydliga framtidsutsikter, samtidigt som utvecklingsländerna kommer att få bättre tillgång till marknaderna och mindre orättvis konkurrens.

Mot bakgrund av EU:s ställning som den största importören av jordbruksprodukter från utvecklingsländerna, avser jag att fortsätta och även ytterligare förbättra denna värdefulla tillgång både i multilaterala och bilaterala förhandlingar.

Men det kommer inte att bli lätt att finna de nödvändiga kompromisserna. Förändringarna av vår gemensamma jordbrukspolitik och avregleringen av EU:s jordbrukshandelsordning kan få både positiva och negativa följder för utvecklingsländerna. Detta framgår som allra tydligast när det gäller socker.

Jag stöder till fullo kommissionens förslag om att reformera EU:s interna organisation av sockerhandeln. Förändringarna är omfattande och det har sedan länge varit dags att se över politiken. Detta förslag tar upp de flesta av de problem som de största producenterna i världen tagit upp. På samma gång medger jag att exporten av socker från AVS-länderna och de minst utvecklade länderna är viktig inom ramen för sockerprotokollet och ”Allt-utom-vapen-initiativet”, och jag är medveten om den eventuella effekt denna reform kommer att få för dem. Jag kommer att arbeta i nära samarbete med dem för att ta itu med deras problem och jag kommer att söka ett sammanhållet synsätt genom att använda utvecklingssamarbetsverktyg på ett sätt som kompletterar handelspolitikinstrumenten.

12. Enligt WTO:s avtal om textil- och beklädnadsindustrin avskaffas alla återstående kvantitativa restriktioner den 1 januari 2005. Vilka effekter tror du detta får för EU? Och för utvecklingsländerna? Kan du tänka dig att vidta några konkreta åtgärder med avseende på EU:s producenter eller utvecklingsländerna för att bemöta effekterna av att dessa återstående kvantitativa restriktioner avskaffas?

Att döma av den senaste tidens erfarenheter kan vi räkna med en betydande ökning av importen från Kina, vilket eventuellt kommer att medföra att importen från andra utvecklingsländer minskar. Det bör dock noteras att restriktionerna, i motsats till den allmänna övertygelsen att importskyddet är omfattande, endast avser 16,5 procent av EU:s totala import av textilier och kläder. 2,7 miljoner människor i EU är dock anställda inom denna sektor så en noggrann övervakning är berättigad. Industri- och fackföreningarna inom EU är oroliga, vilket är förstäeligt.

Enligt prognoserna kommer den kinesiska marknadsandelen att öka betydligt, till stor del på bekostnad av andra mindre konkurrenskraftiga utvecklingsländer. Därför är denna förändring så betydelsefull för utvecklingsländerna. Många av dem är i hög grad, ofta till över 50 procent, beroende av textilier och kläder för sin export och sysselsättning. Eftersom avtalet om textil- och beklädnadsindustrin inte förlängs har Mauritius och Bangladesh nyligen bitt WTO att finna lösningar för att kunna hantera ”oförutsedda händelser”, dvs. huvudsakligen Kinas inträdande på marknaden. Gemenskapen kommer dock att uppfylla sina åtaganden om liberalisering enligt Uruguayrundan.

Kommissionen undersöker för närvarande rekommendationerna från högnivågruppen, som utarbetade sin rapport i slutet av juni. För EU-företagen undersöker kommissionen, i brist på ekonomiska stimulansåtgärder, olika sätt att öka produktiviteten och konkurrenskraften.

13. När det gäller GATS-förhandlingarna har kommissionen meddelat att den inte kommer att lägga fram några förslag i fråga om allmännyttiga tjänster som utbildning, hälso- och sjukvård samt kultur. Gäller denna ståndpunkt även förslag som hänför sig till andra former av allmännyttiga tjänster inom ramen för GATS-förhandlingarna?

Det finns två utgångspunkter för detta svar. För det första är det av stort intresse för EU att utöka handeln med tjänster eftersom dessa blir allt viktigare för EU:s ekonomi.

För det andra instämmer jag med de i Europa och i övriga världen som anser att det är viktigt att bibehålla och utveckla allmännyttiga tjänster. Valfungerande, tillgängliga och högkvalitativa allmännyttiga tjänster till rimliga priser är en grundläggande aspekt av den europeiska sociala modellen och av yttersta vikt för livskvaliteten för samtliga medborgare, miljön och de europeiska företagens konkurrenskraft.

Detta är skälet till att EU inte lade fram några förslag på områdena utbildning, hälso- och sjukvård samt kultur under förhandlingarna om tjänster inom ramen för utvecklingsagendan från Doha. Kommissionen har dessutom vid upprepade tillfällen förklarat att EU inte avser att göra några nya åtaganden under förhandlingarna om tjänster inom ramen för utvecklingsagendan från Doha eller under några andra förhandlingar, som på något sätt skulle kunna äventyra tillgången till och kvaliteten på allmännyttiga tjänster till rimliga priser. Jag stöder denna ståndpunkt.

Tidigare erfarenheter har dock visat att konkurrens kan användas som ett instrument för att förbättra vissa allmännyttiga tjänster och att det ofta finns andra metoder än begränsad konkurrens för att uppnå legitima politiska mål. Det korrekta politiska svaret på utmaningar, såsom att skydda de fattiga och missgynnade, konsumenterna eller miljön, är inte nödvändigtvis att stänga marknader utan snarare att utarbeta inhemska politiska åtgärder som direkt är avsedda att lösa problemen. Dessa kan inbegripa stöd till missgynnade grupper, en skyldighet för tjänsteleverantörer att tillhandahålla tjänster i avlägsna eller olönsamma områden till rimliga priser ("skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster") och en strikt tillämpning av konkurrenslagstiftningen för att garantera att konsumenterna får nytta av liberaliseringen.

Telekommunikationssektorn är kanske det bästa exemplet på en betydlig förbättring av allmännyttiga tjänster, när det gäller pris, kvalitet och tillgänglighet, till följd av att marknaden öppnats. Det verkar inte finnas några skäl att utesluta eller diskriminera utländska tjänsteleverantörer då en särskild sektor som tillhandahåller allmännyttiga tjänster redan öppnats för konkurrens eller då erfarenheter visat att konkurrens kan vara ett instrument för att förbättra resultaten.

14. Kommissionen har nyligen initierat en debatt om kollektiva preferenser. Kommer du att verka för att övertyga kollegerna inom WTO om att WTO bör erkänna kollektiva preferenser, exempelvis EU:s kollektiva preferenser i fråga om GMO, djurens välbefinnande samt miljö?

Kommissionsledamot Pascal Lamy har inlett en akademisk och tvärvetenskaplig debatt om "kollektiva preferenser" och effekterna för den globala styrningen. Jag tycker att det är ett intressant initiativ. Vi måste undersöka hur handelspartnerernas sociala val kan samverka med varandra. Det finns inga tvivel om att den europeiska inställningen till frågor såsom landsbygdsutveckling, GMO eller djurens välbefinnande spelar en allt större roll i våra förbindelser med tredje land. I och med att det finns allt färre traditionella handelshinder är handelstvister allt oftare, direkt eller indirekt, ett resultat av normer och regler som vi antar för att återspegla våra samhällens val.

Vi måste gå tillväga på ett balanserat sätt. En objektiv, rationell och proportionerlig bedömning av vetenskapliga risker fortsätter, vid behov, att vara ett viktigt kriterium för fastställandet av sådana normer och regler, i synnerhet då EU:s framtida konkurrenskraft och framgång i den kunskapsbaserade ekonomin delvis beror på en öppen och välkomnande attityd till vetenskapliga framsteg och den potential för innovation och tillväxt som dessa utgör. WTO:s regler möjliggör ett sådant balanserat tillvägagångssätt. Vi måste, i vårt eget och det internationella handelssystemets intresse, se till att detta förblir fallet även i fortsättningen.

Detta är komplicerade frågor. Jag kommer att stödja och uppmuntra ytterligare diskussioner om dem.

15. Översynen av EU:s strategi för hållbar utveckling väntas vara klar i januari 2005. Vilket är GD Handels bidrag till denna översynsprocess?

Handeln måste i hög grad bidra till hållbar utveckling, i synnerhet genom att minska fattigdomen. Jag anser inte att den ekonomiska tillväxt som handeln ger upphov till oundvikligen hämmar den hållbara utvecklingen. Tvärtom kan en växande ekonomi innebära större flexibilitet när det gäller verksamheter som förbättrar miljön och möjligheterna till hållbarhet på lång sikt.

För att maximera handelns bidrag till hållbar utveckling har generaldirektoratet för handel utvecklat konsekvensbedömningar. Dessa är processer för att bedöma de eventuella effekterna av handelsförhandlingar, inbegripet effekterna för EU:s handelspartner, och för att föreslå följdåtgärder så att man maximerar de positiva effekterna och kompenserar de eventuella negativa effekterna. De är ett instrument för att införliva den hållbara utvecklingen i handelspolitiken och dess tillämpning, liksom för att stärka handelspolitikens bidrag till den hållbara utvecklingen. Konsekvensbedömningarna leder även till bättre styrning samt till en enhetligare och öppnare politik - som är nyckelelement för att man skall kunna göra framsteg inom den hållbara utvecklingen.

Detta betyder att generaldirektoratet för handel aktivt deltar i den pågående översynen av EU:s strategi för hållbar utveckling för att se till att den inbegriper användningen av konsekvensbedömningar som ett innovativt politiskt instrument i syfte att maximera handelns potentiella bidrag till hållbar utveckling.

V. Handelsförbindelser med tredjeländer och regionala grupper

16. Vilka förändringar ser du framför dig i EU:s förbindelser med våra största handelspartner, bland annat Medelhavsländerna, Nord- och Sydamerika samt framför allt Asien, detta med tanke på att det inte finns några bilaterala eller regionala frihandelsavtal med asiatiska länder?

EU har åtagit sig att främja öppen handel med alla sina handelspartner. Min största prioritering är, som jag sade, att göra multilaterala framsteg när det gäller utvecklingsagendan från Doha för att nå en överenskommelse så snabbt som möjligt. Man kan emellertid på

samma gång eftersträva en liberalisering av både den multilaterala och regionala handeln, och de kan ömsesidigt stärka varandra.

Förenta staterna är vår allra största handelspartner och kommer att så förbli. Denna förbindelse är av stor vikt för båda partners ekonomiska välfärd och för världsekonomin. Jag kommer att försöka att ytterligare utveckla denna förbindelse, med utgångspunkt från förklaringen från det senaste toppmötet mellan EU och Förenta staterna i juni 2004, som jag hoppas kommer att ge ny fart åt de transatlantiska handels- och investeringsförbindelserna. Jag skall i synnerhet försöka att minska de lagstiftningsmässiga handelshindren. Detta skulle kunna gynna EU:s konkurrenskraft utan att vi ger upp vårt oberoende när det gäller handels- eller lagstiftningspolitik.

EU har också åtagit sig att ytterligare stärka vårt partnerskap med Kanada. Vid toppmötet i mars 2004 kom EU och Kanada överens om att under 2004 inleda förhandlingar om ett bilateralt avtal om förstärkning av handel och investeringar. Vi antog också en ram med de områden som skall täckas och de huvudsakliga mål som skall eftersträvas. Avtalet om förstärkning av handel och investeringar, såsom det beskrivs i denna ram, skulle vara en ny sorts framåtblickande handelsavtal, avsett att täcka samtliga handels- och investeringsrelaterade ärenden som inte gäller marknadstillträde, vilket täcks av WTO:s förhandlingar om utvecklingsagendan från Doha.

När det gäller Latinamerika har vi ett frihandelsområde med Chile och Mexiko och vi håller för närvarande på och förhandlar om ett interregionalt associeringsavtal, inbegripet ett frihandelsområde, med Mercosur. EU kommer eventuellt att inleda förhandlingar om ett frihandelsområde med de andinska och centralamerikanska länderna när dessa länder uppnått en tillräcklig regional integration.

Med Asien bör vi eftersträva en öppning av marknaden i syfte att öka handeln mellan EU och Asien, och ta vara på de oerhört stora möjligheterna till större export och investeringar. Jag skulle också vilja fortsätta arbetet med att bygga upp bilaterala och regionala länkar såsom det transregionala handelsinitiativet mellan EU och Asean (TREATI). Detta är en samarbetsram för att förbättra de ekonomiska förbindelserna mellan EU och Asean, med syfte att lägga grunden för ett framtida regionalt frihandelsavtal. Denna erfarenhet skulle även kunna hjälpa oss i fallet med Indien. Kommissionens meddelande nyligen om Sydostasien möjliggjorde på samma sätt bilaterala avtal som inbegriper handel.

Jag har redan nämnt hur viktiga Kina och Japan är. Vår bilaterala handel med Kina och EU:s investeringar i Kina förväntas att växa (EU är Kinas största handelspartner och Kina är EU:s näst största handelspartner). Vi måste förstärka våra ansträngningar med att integrera Kina i världsekonomin och i det globala handelssystemet och bibehålla trycket på Kina för att landet fullt ut skall genomföra sina WTO-åtaganden och respektera WTO:s regler. Japan är världens andra största nationella ekonomi och en huvudsaklig demokratisk partner i Asien.

Ryssland förblir en strategisk partner för EU, i ännu högre grad efter utvidgningen. Våra huvudsakliga ekonomiska mål är Rysslands anslutning till WTO, vilket jag hoppas kommer att ske i början av 2006, och utvecklingen av en djupare bilateral förbindelse genom de fyra gemensamma samarbetsområden som beslutades vid toppmötet mellan EU och Ryssland i maj 2003, i synnerhet på det ekonomiska området.

När det gäller den europiska grannskapspolitiken avser vi att ytterligare utveckla våra förbindelser med grannländerna i öst (de västra nya oberoende staterna och södra Kaukasus) och syd (Maghreb, Mashrek och Israel), som inte är kandidater till EU-medlemskap. Detta kommer att innebära att man utvecklar närmare handelsmässiga och ekonomiska band och uppmuntrar en tillnärmning av lagstiftningen till EU:s normer och standarder för att främja en ekonomisk integration. EU:s förbindelser i denna region kommer att vara en strategisk prioritering för de kommande åren med tanke på den befintliga internationella och diplomatiska situationen.

EU:s handelsförbindelser med Medelhavsländerna bör utvecklas ytterligare i ömsesidigt intresse. Jag kommer att sträva efter att fördjupa liberaliseringen av handeln genom att utvidga tillämpningen av de bilaterala associeringsavtalen mellan EU och Medelhavsländerna till nya sektorer (till exempel tjänster). Våra ansträngningar går inte bara ut på att öka handeln mellan EU och Medelhavsländerna, utan också på att öka dessa länders regionala integration och diversifieringen av deras ekonomier. Detta bör också skapa en mer gynnsam situation för att locka till sig utländska investeringar.

17. Anser du att den nya transatlantiska agendan skapar en lämplig institutionell ram för handelsförbindelserna med Förenta staterna? Vilka idéer skulle du främja för att förbättra det transatlantiska ekonomiska partnerskapet, däribland den positiva ekonomiska agendan? Hur tänker du hantera de bilaterala handelskonflikter som uppkommit i de transatlantiska relationerna?

I enlighet med vad jag redan angett är detta en ytterst viktig handelsförbindelse för EU. Genom den nya transatlantiska agendan och det transatlantiska ekonomiska partnerskapet har man fått en välutformad ram för dess genomförande. De har hjälpt oss att komma fram till konkreta och pragmatiska resultat - både bilateralt och multilateralt – och har också gjort det möjligt att lösa ett ökande antal svåra frågor utan en oberättigad upptrappning.

Inledningen av en dialog med civilsamhället - vilket föreskrivs i den nya transatlantiska agendan och det transatlantiska ekonomiska partnerskapet - har också främjat inrättandet av viktiga förbindelser inom regeringarna mellan huvudsakliga grupper i våra samhällen. Instrument såsom handlingsplanen för det transatlantiska ekonomiska partnerskapet och den positiva ekonomiska agendan har gjort det möjligt för båda parter att fastställa och agera för ömsesidigt positiva initiativ i stället för att endast fokusera på våra ofta överreklamerade konflikter. Å andra sidan har åtaganden som ingåtts på regeringsnivå inte alltid gett de väntade resultaten.

Till följd av förklaringen från toppmötet mellan EU och Förenta staterna i juni 2004 har kommissionen och Förenta staternas regering inlett en samrådsprocess med alla berörda parter, inbegripet företag, konsumenter, arbetare samt akademiska och andra grupper för att fastställa hur man på bästa sätt kan fördjupa vårt ekonomiska samarbete samtidigt som man respekterar varandras legitima samhälleliga val. Konkreta förslag skall läggas fram vid toppmötet 2005.

En av de grundläggande hörnstenarna i förbindelserna är att WTO:s domar fullt ut skall respekteras. Jag är medveten om att det för närvarande finns ett antal fall där Förenta staterna har överträtt sina WTO-åtaganden och där man ännu inte vidtagit de åtgärder som behövs för att uppfylla dessa. De viktigaste av dessa fall är lagstiftningen om amerikanska försäljningsbolag (Foreign Sales Corporations) och Byrd-tillägget. Jag är också medveten om att det i vissa fall har varit svårt för EU att följa WTO-domarna.

Det är fullkomligt legitimt både för Förenta staterna och EU att utnyttja WTO:s tvistlösningsförfaranden. Vårt mål bör vara att undvika att låta våra olikheter överskugga de transatlantiska ekonomiska förbindelsernas enorma framgångar eller förmörka det delade intresse vi har i ett öppet och reglerat handelssystem, som främjar en pulserande världsekonomi.

18. Med tanke på de aktuella multilaterala förhandlingarna och problemet med urholkning av förmåner, hur bör EU:s förmånsordningar (exempelvis det allmänna preferenssystemet och förbindelserna med AVS-länderna) och WTO:s bestämmelser om förmåner utvecklas för att även beakta behoven i svaga och mindre utvecklade ekonomier?

Som vid tidigare tillfällen kommer liberaliseringen av den multilaterala handeln inom ramen för Doharundan att minska utvecklingsländernas förmånsmarginaler på EU-marknaden. Detta kommer bland annat att påverka de minst utvecklade länderna, som har tull- och kvotfritt tillträde till EU-marknaden genom initiativet "Allt utom vapen", och AVS-länderna som genom Cotonou-avtalet fram till 2007 har rätt till unilaterala tullförmåner.

Detta kan inte vara ett skäl till att inte fortsätta Doharundan, som på lång sikt bättre kommer att gynna alla parter. Det skulle ligga i de minst utvecklade ländernas och AVS-ländernas intresse att få större tillträde till andra WTO-medlemmars marknader. Men det kommer oundvikligen att finnas både förlorare och vinnare på kort sikt. Man bör ha stor sympati - och ansvarskänsla - för den situation med svåra ekonomiska och sociala anpassningar som de mycket fattiga länderna befinner sig i. EU måste därför möta utmaningen avseende förmånerna med ett övergripande och enhetligt tillvägagångssätt. Urholkningen av tullförmånerna kan mildras genom att man koncentrerar förmånerna till de svagaste och mest sårbara utvecklingsländerna. Detta kommer att vara ett mål vid översynen av vårt allmänna preferenssystem.

När det gäller våra förbindelser med AVS-länderna kommer förhandlingarna om ekonomiska partnerskapsavtal att ytterligare öka tillträdet till EU-marknaden och man kommer att fokusera på att hjälpa AVS-länderna att bättre utnyttja handelsmöjligheter. EU bör dessutom utöva större påtryckningar på samtliga industriländer och de mest utvecklade utvecklingsländerna för att de skall bevilja tull- och kvotfritt marknadstillträde för de minst utvecklade ländernas exportörer. Jag anser att en sådan åtgärd med multilateral liberalisering skulle kunna ge resultat som överträffar en enkel kompensation för urholkningen av tullförmånerna.

Tullförmånerna avser per definition endast tuldelen av handelshindren. Utvecklingsländerna oroar sig ofta för hinder som inte avser tullar, inbegripet tekniska bestämmelser, sanitära och fytosanitära åtgärder eller helt enkelt logistiska krav från kunderna i industriländerna. I andra

fall har de helt enkelt en liten exportpotential. Jag kommer tillsammans med mina kollegor i kommissionen att arbeta för en ytterligare ökning av gemenskapens handelsrelaterade stöd. EU bör, i egenskap av världens största givare av handelsrelaterat stöd, fortsätta och stärka stödet till utvecklingsländer för att hjälpa dem att bättre utnyttja det privilegierade marknadstillträdet. Program för handelsrelaterat stöd, som syftar till att hjälpa utvecklingsländerna att utveckla sin export, diversifiera sin produktion och uppfylla EU:s kvalitets- och säkerhetsstandarder, kommer att ha en mycket stor betydelse.

När det gäller WTO:s bestämmelser finns det redan vissa möjligheter till särskild behandling av de minst utvecklade länderna och också, på vissa områden, av små och sårbara utvecklingsländer. I och med Doha-förklaringen och den text som antogs i juli 2004 gavs även ett mandat när det gäller svaga och sårbara utvecklingsländers behov.

Jag stöder alltså ett övergripande tillvägagångssätt för att hantera utmaningen med urholkningen av förmåner, dvs. att bättre fokusera på vårt allmänna preferenssystem, förhandla fram bilaterala och utvecklingsorienterade handelsavtal såsom ekonomiska partnerskapsavtal, utöva påtryckningar på industriländerna och de mest utvecklade utvecklingsländerna för att de skall följa EU:s ”Allt utom vapen-initiativ” och öka det handelsrelaterade stödet för att främja en diversifiering av exporten och avskaffa handelshinder som inte avser tullar.